

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA PĂDUREȚ c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 33134/03)

HOTĂRÎRE

STRASBOURG

05 ianuarie 2010

DEFINITIVĂ
la 05 aprilie 2010
potrivit articolului 44 § 2 (b) din Convenție

Poate fi obiectul revizuirii editoriale, inclusiv în ce privește traducerea.

În cauza Pădureț c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), statuînd în cameră compusă din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Ljiljana Mijović,

David Thór Björgvinsson,

Ján Šikuta,

Päivi Hirvelä,

Mihai Poalelungi, *judcători*,

și Fatoș Aracı, *Grefier Adjunct al Secțiunii*,

Deliberînd în secret la 01 decembrie 2009,

Pronunță prezenta hotărîre, adoptată în aceeași zi:

PROCEDURA

1. Cauza a fost inițiată printr-o cerere (nr. 33134/03) contra Republicii Moldova, depusă la 25 august 2003, adresată Curții în conformitate cu Articolul 34 din Convenția privind Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale („Convenție”) din partea cetățeanului Republicii Moldova, dl Aurel Pădureț („reclamant”)

2. Reclamantul, căruia s-a oferit asistență juridică gratuită, a fost reprezentat de dnii Ș. Uritu, A. Briceag și dna D. Străisteanu, în cadrul procedurilor activînd în Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului în Moldova, organizație non-guvernamentală cu sediul în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de Agentul său, dl V. Grosu.

3. Reclamantul, în special, a pretins precum că dînsul a fost supus relelor tratamente în timpul detenției și precum că autoritățile nu au efectuat o investigație efectivă a maltratărilor acestuia într-un timp rezonabil, astfel determinînd eschivarea de la răspundere penală a făptașilor.

4. La 13 mai 2008, Președintele Secțiunii a Patra a decis să comunice cererea Guvernului. De asemenea, s-a decis examinarea în fond a cererii odată cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 3 din Convenție).

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamantul s-a născut în 1979 și locuiește în Bozieni.

6. Circumstanțele speței, după cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

7. În timpul evenimentelor, reclamantul a fost student la Universitatea de Stat din Tiraspol, cu sediul în Chișinău.

1. Arestul reclamantului și pretinse rele tratamente

8. La 03 februarie 2000 dl P. a sesizat Comisariatul de poliție sectorului Centru din Chișinău precum că el a fost jefuit la 27 decembrie 1999 de trei persoane neidentificate. El a presupus că reclamantul a fost unul din acești făptași.

9. A fost inițiată urmărirea penală. La 31 martie 2000, aproximativ la orele 7.30 dimineața, un student de la Academia de poliție, A.P., a bătut la ușa reclamantului. După ce a deschis ușa reclamantul a fost condus de A.P. afară și forțat să intre în mașina ce aparținea lui P. Un alt student de la Academia de poliție s-a aflat deja în autovehicul.

10. Potrivit reclamantului, dînsul a fost bătut de A.P. și A.R. în tot timpul deplasării pînă la Comisariatul de poliție sectorul Centru. La sosirea în Comisariat reclamantul a fost ridicat în biroul nr. 508. Reclamantul a susținut precum că în acel birou a fost supus maltratărilor din partea lui A.P. și A.R., precum și din partea altei persoane îmbrăcate în civil, identitatea căruia el nu a cunoscut-o la momentul respectiv. Reclamantul a sesizat procuratura.

11. Reclamantul a fost solicitat să recunoască că l-a jefuit pe P. Atunci cînd reclamantul a refuzat, A.P. și A.R. i-au încătușat împreună mîinile și picioarele la spate și l-au suspendat pe o bară metalică plasată între două mese (poziția denumită „rîndunica” asemănătoare cu „Spînzurătoarea palesteniană”). După aceasta, reclamantului i s-au aplicat lovituri cu bastonul asupra tălpilor, în același timp el fiind bătut în diferite părți ale corpului. O mască antigaz i-a fost îmbrăcată pe cap și fumul de țigară a fost suflat în tubul de acces, cauzîndu-i sufocări. Mai tîrziu acest tub a fost plasat asupra penisului. Cei care l-au reținut, de asemenea i-au introdus de trei ori în orificiul anal o sticlă. Odată reclamantul și-a pierdut conștiința.

12. Ulterior, în aceeași zi, reclamantul a fost condus la procuratură. Observînd semne vizibile de rele tratamente asupra corpului reclamantului, procurorul a dispus examinarea medico-legală a acestuia întru constatarea dacă reclamantul a fost supus maltratărilor.

13. Potrivit reclamantului, anchetatorul responsabil de investigația plîngerilor lui P. a fost colaboratorul de poliție O. Anchetatorul niciodată nu

a însărcinat pe nimeni din colaboratori de poliție să rețină reclamantul, inclusiv nu au fost însărcinați nici ofițerii C. A.P. și A.R.

14. La 13 aprilie 2000 reclamantul a fost examinat de o comisie de experți medici-legiști care au constatat existența leziunilor corporale. În particular, asupra reclamantului s-au depistat o echimoză sub ochi și echimoze de mărimea 10 pe 7 cm în regiunea cutiei toracice, dînsul a suferit comoție cerebrală și leziunile orificiului anal. Doctorii au exclus posibilitatea cauzării leziunilor prin cădere proprie. Mai tîrziu reclamantul a fost internat în spital cu diagnosticul comoție cerebrală.

15. În aceeași zi ancheta penală în privința reclamantului a fost încetată, dat s-a pretins că el nu a fost informat despre aceasta decît cu o lună mai tîrziu, într-o zi nespecificată.

16. În mărturiile făcute la 12 Aprilie 2000 A.P. a specificat, *inter alia*, precum că în timpul cît reclamantul a fost chestionat a fost prezentă o persoană, R.B., care nu face parte din rîndurile colaboratorilor de poliție. Nici o violență nu a fost aplicată în privința reclamantului, care a fost reținut conform indicațiilor anchetatorului C.

2. Investigația relelor tratamente aplicate reclamantului și judecarea lui A.P. și A.R.

17. La 15 iunie 2000 o investigație penală a fost inițiată împotriva lui A.P. și A.R.

18. Reclamantul a fost supus la două examinări medico-legale, la 28 iunie și 24 iulie 2000, care au confirmat existența leziunilor corporale. Ultima examinare a statuat că nu este exclusă cauzarea leziunilor prin automutilare.

19. La 21 septembrie 2000 un anchetator a dispus clasarea cazului împotriva lui A.P. și A.R. din cauza de lipsă de probe. La 29 noiembrie 2000 reclamantul a contestat clasarea către procuror, specificînd precum că nu a fost informat despre soluție pînă cînd personal nu a insistat la 21 noiembrie 2000 asupra evoluției cazului. La 01 decembrie 2000 procurorul a anulat ordonanța anchetatorului.

20. Conform Ordinului Ministrului Afacerilor Interne din 26 august 1999, studenții Academiei A.P. și A.R. au fost temporar autorizați să activeze în calitate de inspectori de poliție pînă la 01 martie 2000. La 25 decembrie 2000, colaboratorul C. a fost admonestat pentru indicațiile formulate lui A.P. și A.R. întru reținerea reclamantului la 31 martie 2000, necătfînd la faptul că a cunoscut că aceștia nu mai aveau calitatea de inspectori de poliție, și acțiunile cărora au rezultat în lezarea integrității corporale a reclamantului.

21. La 30 decembrie 2000 procurorul a clasat cauza penală împotriva lui A.P. și A.R. inițiată întru comiterea faptei prevăzute de articolul 185 alin.(2) din Codul penal (abuz de serviciu, a se vedea mai jos § 41), motivînd prin lipsa probelor, și totodată a pornit un alt dosar penal conform prevederilor

articolului 116 alin.(2) din Codul penal pentru privarea ilegală a reclamantului de libertate (a se vedea mai jos § 41).

22. La 20 februarie 2001 procurorul a dispus clasarea dosarului penal inițiat împotriva lui A.P. și A.R., conform prevederilor articolului 116 alin.(2) din Cod penal, și a pornit o procedură administrativă împotriva lor pentru cauzarea de leziuni corporale ușoare reclamantului. La 23 martie 2001 Judecătoria sectorului Centru a anulat această ordonanță și a trimis cauza procurorului pentru recalificarea faptelor comise de A.P. și A.R. conform prevederilor Codului penal.

23. La 11 aprilie 2001 procurorul a anulat propria ordonanță din 30 decembrie 2000 și a trimis cauza penală pentru o investigare suplimentară.

24. La 28 aprilie 2001 procurorul a considerat că acțiunile lui A.P. și A.R. urmează a fi calificate sub aspectul articolelor 101 și 207 din Codul penal (bătăi și alte violențe și depășirea atribuțiilor de serviciu, a se vedea mai jos paragraful 41). La 08 mai 2001 reclamantul s-a adresat Procuraturii Generale în sensul recalificării faptelor imputate din „bătăi și alte violențe” în „tortură”, după cum stipulează Articolul 101/1 din Codul penal (a se vedea mai jos paragraful 41). Reclamantul a accentuat precum că scopul suferințelor sale a fost de al impune să autodenunțe în comiterea infracțiunii pe care nu a comis-o. Aceste fapte pot fi calificate exclusiv sub aspectul torturii. La 14 mai 2001 reclamantul a formulat o plângere față de procuror care efectua urmărirea penală.

25. A.P. și A.R., precum și avocații acestora nu s-au prezentat în ședință de judecată din 28 mai 2001. La următoarea ședință din 04 iunie 2001, avocatul reclamantului s-a adresat instanței să recalifice actele comise de A.P. și A.R. din „bătăi și alte violențe” în fapte de „tortură”. Acest demers a fost respins din momentul în care doar partea acuzării este competentă să procedeze la recalificarea faptelor.

26. Ședințe ulterioare a avut loc la 13 și 20 iunie, 09, 17 și 20 iulie, 17 și 26 septembrie 2001. După ședința de judecată din 26 septembrie 2001 reclamantul a fost reținut de poliție la indicațiile ofițerului Adajii, care a fost martorul apărării în dosarul întru acuzarea lui A.P. și A.R. Reclamantul a depus o altă plângere adresată Curții cu privire la reținerea sa. Reclamantul a susținut că dînsul a fost în mod deschis insultat și intimidat în instanță de mai mulți colaboratori de poliție, precum și de A.P. și A.R., care deseori se prezenta înarmat în instanță.

27. La 08 octombrie 2001, în cadrul procesului penal, reclamantul a formulat o acțiune civilă împotriva lui A.P. și A.R.

28. La 27 noiembrie 2001, dl R.B. a fost citat în ședință pentru a fi audiat în calitate de martor al apărării. Reclamantul l-a identificat pe R.B. drept persoana îmbrăcată în civil, care l-a maltratat în oficiu nr.508 împreună cu A.P. și A.R. Reclamantul a solicitat procurorului și instanței acuzarea lui R.B. de comiterea infracțiunii de tortură, împreună cu A.P. și A.R. La 29 noiembrie 2001 avocatul reclamantului a formulat un demers

similar. Avocatul s-a plîns că anchetatorii nu au întrepins suficiente eforturi pentru verificarea implicării celei de a treia persoană în rele tratamente aplicate reclamantului, referindu-se la declarațiile consistente ale reclamantului menținute pe parcursul întregului proces începînd din momentul adresării primei plîngerii, în care s-a menționat despre participarea a trei persoane la incident. Dînșii nu au recepționat nici un răspuns și nici o investigație nu a fost inițiată în privința lui R.B.

29. La 22 aprilie 2002 Judecătoria sectorului Centru a recunoscut culpabili pe A.P. și A.R. pe toate capete de acuzație și le-a condamnat la doi ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de doi ani de zile. Reclamantul a fost compensat cu 1,235 lei (echivalent a 102 EURO) suma percepută din contul lui A.P. și A.R.

30. La 14 mai 2002 Ministerul Afacerilor Interne, în răspuns la demersul din partea Comitetului Helsinki pentru Drepturile Omului din Moldova, a confirmat precum că A.P. și A.R. nu au fost suspendați din funcții pe parcursul urmăririi penale inițiate în privința lor, luîndu-se în considerație prezumția nevinovăției de care beneficiază.

31. Reclamantul și condamnații au depus apel asupra sentinței. La 29 octombrie 2002 Tribunalul Chișinău a admis apelul reclamantului și a dispus achitarea în folosul acestuia a sumei de 11 058 lei (826 EURO) cu titlu de compensare a prejudiciului material și moral. Reclamantul și condamnații au contestat cu recurs.

32. La 26 decembrie 2002 și 16, 30 ianuarie 2003 avocatul apărării nu a s-a prezentat în instanță. De fiecare dată ședințele au fost amîinate.

33. La 06 februarie 2003 Curtea de Apel a casat hotărîrile instanțelor inferioare și a trimis cauza la o nouă reexaminare în prima instanță, constatînd că acuzații nu pot fi judecați pentru exces de putere.

34. Ședințele de judecată au fost fixate la 20 martie, 14 și 29 aprilie, 13 mai, 1 și 23 iunie, 5, 20 și 27 iulie și 2 august 2003. Toate ședințe, exceptînd una, au fost amîinate din cauza lipsei fie a procurorului, fie a avocatului apărării.

35. La 26 martie 2003 Judecătoria sectorului Centru a restituit cauza procurorului pentru recalificare a faptelor comise de inculpați. Potrivit reclamantului, dînsul nu a fost informat despre mersul procedurilor după acea dată.

36. La 07 aprilie 2003 avocatul reclamantului a solicitat procuraturii să califice actele imputate inculpaților drept infracțiunea de tortură. Fără a recepționa vreun răspuns, avocatul și-a repetat demersul la 25 august 2003 și ulterior, în lipsa vreunui răspuns de la procuratură, a constatat la Judecătoria sectorului Centru omisiunea de al informa. La 18 septembrie 2003 o cerere similară adresată aceiași instanțe de judecată a fost formulat. La 08 octombrie 2003 Judecătoria sectorului Centru a constata precum că procuratura a omis să răspundă demersurilor avocatului reclamantului, fără

a exista vreo explicație asupra acestei omisiuni. Instanța a obligat procuratura să răspundă reclamantului.

37. În august 2004 A.R. a decedat. Reclamantul a făcut numeroase încercări de a avea acces la materialele dosarului penal, dar fără vre-un succes. Dînsul nu a fost informat despre mersul acestor proceduri.

38. La 10 iunie 2005 judecătoria sectorului Centru l-a achitat pe A.P. asupra acuzațiilor de comitere a depășirii atribuțiilor de serviciu. Acuzatul a fost atras la răspundere administrativă și sancționat totuși cu o amendă administrativă în valoare de 1000 lei (65 EURO). Reclamantul a fost compensat cu 2 263 lei (147 EURO) pentru prejudicii.

39. La 08 decembrie 2005 Curtea de Apel Chișinău parțial a casat această sentință. Instanța l-a găsit culpabil pe A.P. de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 101 din Codul penal (a se vedea mai jos § 41), dar l-a eliberat de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție aplicabil în cauză. Instanța a dispus achitarea compensațiilor în beneficiu reclamantului în valoare de 15 000 lei (997 EURO).

40. Decizia respectivă a fost menținută de Curtea supremă de Justiție la 30 mai 2006. Aceasta din urmă decizie judecătorească este definitivă.

II. DREPTUL NAȚIONAL ȘI ALTE MATERIALE RELEVANTE

1. Prevederi relevante din dreptul național

41. Prevederi relevante din Codul penal, aplicabil la momentul evenimentelor, declară după cum urmează:

„Articolul 46. Prescripția tragerii la răspundere penală

Persoana nu poate fi trasă la răspundere penală, dacă din ziua săvîrșirii infracțiunii au trecut următoarele termene:

...

3) cinci ani din ziua săvîrșirii infracțiunii, pentru care, conform prezentului Cod, poate fi aplicată privațiunea de libertate pînă la cinci ani;

4) zece ani din ziua săvîrșirii infracțiunii, pentru care, conform prezentului Cod, poate fi aplicată o pedeapsă mai severă decît pînă la cinci ani;

...

Articolul 101. Bătaia sau alte acțiuni violente

Cauzarea suferințelor fizice sau morale (psihice) prin bătăi și alte acțiuni violente, dacă n-au provocat urmările prevăzute de articolele 95 și 96 ale prezentului cod,

- se pedepsește cu privațiune de libertate pînă la trei ani.

Articolul 101/1. Tortura

Acțiunile prin care se provoacă, în mod intenționat, unei persoane o durere sau suferințe puternice, fizice ori psihice, mai ales cu scopul de a obține de la această persoană sau de la o persoană terță informații sau mărturisiri, de a o pedepsi pentru un act pe care aceasta sau o terță persoană l-a comis ori este bănuită că l-a comis, de a intimida sau de a face presiuni asupra ei ori de a intimida sau a face presiuni asupra unei terțe persoane, sau pentru oricare alt motiv bazat pe o formă de discriminare, oricare ar fi ea, atunci cînd asemenea durere sau astfel de suferințe sînt provocate de către un agent al autorității publice sau de orice altă persoană care acționează cu titlu oficial sau la instigarea ori cu consimțămîntul expres sau tacit al unor asemenea persoane, cu excepția durerii ori suferințelor, rezultînd exclusiv din sancțiuni legale, inerente acestor sancțiuni sau ocazionate de ele,

- se pedepsește cu privațiune de libertate pe un termen de la trei la șapte ani.

Articolul 116. Privațiunea ilegală de libertate

Privațiunea ilegală de libertate, - se pedepsește cu privațiune de libertate pînă la un an.

Aceeași acțiune, fie că a fost săvîrșită într-un mod primejdios pentru viața sau sănătatea părții vătămate, fie că i-a provocat suferințe fizice, -

se pedepsește cu privațiune de libertate pe un termen de la unu la cinci ani.

Articolul 185. Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu

Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, adică săvîrșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unor acte, care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate de lege, dacă aceasta a cauzat daune considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice, -

se pedepsește fie cu privațiune de libertate pînă la trei ani, fie cu amendă în mărime de la treizeci la o sută de salarii minime, fie cu destituire din funcție, cu privarea, în toate cazurile, de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a practica anumite activități pe un termen de pînă la cinci ani.

Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, însoțite fie de acte de violență, fie de folosirea armei, fie de acțiuni de tortură și care jignesc demnitatea personală a părții vătămate, -

se pedepsește cu privațiune de libertate pe un termen de la trei la zece ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a practica anumite activități pe un termen de pînă la cinci ani.

...

Articolul 207. Uzurparea puterii sau a titlului unei persoane oficiale

Uzurparea puterii sau a titlului unei persoane oficiale, însoțite de săvîrșirea pe această bază a unor acte social-periculoase, -

se pedepsește fie cu privațiune de libertate pînă la doi ani, fie cu amendă în mărime de pînă la treizeci de salarii minime.”

42. Codul deontologic al colaboratorului de poliție a fost adoptat la 10 mai 2006 (Legea nr. 481, în vigoare din 18 mai 2006) Conform acestui Cod este interzisă maltratarea sau tolerarea ori încurajarea relelor tratamente, pedepselor sau tratamentelor inumane și degradante „necătînd la circumstanțe”.

2. Alte acte relevante

43. La cea a treizecia sesiune (08-09 mai 2003) organizată întru considerațiunea rapoartelor prezentate de Statele Părți la Convenție Împotriva Torturii și altor tratamente crude și inumane, precum și a pedepselor, Comitetul Împotriva Torturii din cadrul Națiunilor Unite a examinat raportul inițial prezentat de Republica Moldova (document CAT/C/32/Add.4 30 August 2002).

În paragraful 72 al aceluși raport Autoritățile Moldovenești a statuat:

“Un alt exemplu al acțiunilor ilegale constituie cazul cetățeanului Pădureț – un student de la Universitatea din Tiraspol, cu sediul în Chișinău - care a fost reținut de colaboratorii de poliție a Comisariatului de poliție sectorului Centru sub bănuială de comitere a unei infracțiuni. Dînsul a fost maltratat, torturat și după aceasta eliberat. O cauză penală a fost inițiată de organele procuraturii dar aceasta a fost soluționată și încetată fără a informa reclamantul. Comitetul Helsinki a formulat o plîngere către Procuratura Generală și cauza a fost redeschisă, dar expedierea dosarului în instanța de judecată este întîrziată.”

44. Partea relevantă a raportului CPT cu privire la vizita în Moldova de la 10 pînă la 22 iunie 2001 conțin următoare:

“25. Așa cum a fost indicat în paragraful 13 mai sus, în legătură cu deteriorarea situației, delegația a invocat articolul 8 paragraful 5 al Convenției, cerînd autorităților moldave să ducă, fără întîrziere, o anchetă aprofundată și independentă asupra metodelor utilizate de serviciile operative ale poliției în toată țara în timpul interogatoriilor persoanelor deținute. În scrisoarea lor din 5 noiembrie 2001, autoritățile moldave aduc simplu la cunoștință că “Ministerul de Interne declară că nu i s-au adus la cunoștință cazuri concrete de recurgere la metode inumane de interogare a persoanelor deținute de către poliție” și readuc aminte procedurile în vigoare în caz de plîngeri pentru maltratări. Așa o poziție, după părerea Comitetului, este sigur neapărată, ținînd cont de totalitatea informațiilor culese în timpul vizitei din 2001.

Conform articolului 3 al Convenției, CPT încurajează autoritățile moldave de a duce fără întârziere ancheta sus menționată și să informeze Comitetul, în decurs de trei luni din ziua transmiterii raportului referitor la vizita efectuată în 2001 și de rezultatele acesteia.”

45. Partea relevantă a replicii Guvernului Republicii Moldova prezentată la 26 iunie 2002 în adresa CPT asupra raportului comitetului din 2001, conține următoarele:

“28. CPT a solicitat comentarii de la autoritățile Moldovei referitoare la evoluția metodelor moderne de investigare.

În acest sens, regretabil, progrese nu au fost obținute.

29. CPT a cerut informații cu privire la progrese în elaborarea Codului Deontologic al colaboratorului de poliție.

Spre regretul nostru, nu au fost înregistrate progrese în acest sens.”

ÎN DREPT

46. Reclamantul s-a plîns conform Articolului 3 din Convenție despre aplicarea relelor tratamente în timpul detenției și asupra omisiunii autorităților de a efectua o investigație adecvată, precum și de sancționa corespunzător responsabilii de rele tratamente.

Articolul 3 declară după cum urmează:

“Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante.”

47. Reclamantul de asemenea s-a plîns conform prevederilor Articolului 5 din Convenție contestînd legalitatea reținerii sale și detenției la 31 martie 2000.

Partea relevantă a Articolului 5 stipulează:

„1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit procedurii prevăzute de lege:

...

c. arestarea sau detenția unei persoane afectate în vederea aducerii sale în fața autorității legale autorității judiciare competente, atunci când există suspiciuni rezonabile de a fi comis o infracțiune... „”

48. La fel reclamantul s-a plîns asupra duratei excesive a procedurilor inițiate împotriva lui A.P. și A.R., cu nerespectarea Articolului 6 din Convenție. Partea relevantă a Articolului 6 declară după cum urmează:

“Orice persoană are dreptul la judecarea ... într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță ..., care va hotărî ...asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa...”

49. Reclamantul în final s-a plîns conform Articolului 13 din Convenție, contestînd compensația nesatisfăcătoare de mică, omisiunea autorităților de a asigura o investigație promptă și pedepsirea lui A.P. și A.R., precum și omisiunea legislației după iunie 2003 de a sancționa actele de tortură. Articolul 13 stipulează după cum urmează:

“Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci cînd încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

I. ADMISIBILITATEA

50. Curtea notează că reclamantul inițial s-a plîns asupra pretinselor violări ale drepturilor sale garantate de Articolele 5, 6 și 13 din Convenție. Oricum, observațiile sale ulterioare reclamantul nu s-a referit asupra acestor capete de plîngerii. În aceste circumstanțe, Curtea consideră că nu este necesar de a examina aceste pretenții.

51. Guvernul a susținut precum că reclamantul a abuzat de dreptul său la plîngere individuală prin neinformarea Curții despre hotărîrea judecătorească din 08 decembrie 2005, prin care în beneficiul acestuia i s-a dispus achitarea a 15 000 lei cu titlu de compensații. Cu toate acestea reclamantul nu mai poate pretinde să pretindă a fi victima unei violări a drepturilor sale garantate de Convenție avînd în vedere compensații acordate și inculparea și condamnarea făptașilor.

52. Reclamantul nu a fost de acord, declarînd că momentan nu a obținut întreaga sumă dispusă spre achitare, din momentul în care executorul judecătoresc a permis lui A.P. să achite în rate sumele în cauză prin transferul în favoarea reclamantului a 25% din salariul lunar, pînă la rambursarea totală. La 26 aprilie 2007 executorul judecătoresc a considerat necesar să solicite Ministerului Afacerilor Interne, angajatorul lui A.P., să execute hotărîrea împotriva ultimului. Nu a existat nici o mențiune în demersul executorului despre încercările de identifica proprietățile lui A.P.. La 25 iunie 2007 acest demers a fost expediat Ministerului. Reclamantul a recepționat prima tranșă în octombrie 2007, după un an și jumătate de la ultima hotărîre judecătorească de acordare a compensațiilor. Mai mult de cît atît, datorită tergiversării investigației și a procedurilor împotriva lui A.P., autoritățile i-au permis efectiv să se eschiveze de la răspundere. În final, reclamantul a susținut precum că a informat Curtea la momentul potrivit despre hotărîrea judecătorească din 08 decembrie 2005. Această informare a izvorît însuși din circumstanțele de fapt, în care s-au specificat două decizii

ale Curții Supreme de Justiție, prin una din care s-a menținut alta (a se vedea mai sus §§ 39 și 40).

53. Curtea notează precum că reclamantul a informat Instanța despre evoluții relevante a procedurilor, care au și fost menționate în Expunere de fapte comunicate Guvernului respondent. Prin urmare obiecția referitoare la pretinsul abuzul de drept este respinsă.

54. În ce privește obiecția referitoare la pierdere a statului de victimă, Curtea consideră că această excepție ridică aspecte strâns legate de fondul plîngerilor sub aspectul Articolului 3 din Convenție. Respectiv Curtea va examina această excepție preliminară în comun cu fondul cauzei.

55. Curtea consideră că cererea reclamantului formulată sub aspectul Articolului 3 din Convenție ridică întrebări de fapt și de drept care sînt suficient de serioase încît aprecierea lor depinde de examinarea fondului, și alte temeuri pentru declararea acesteia drept inadmisibilă nu s-au stabilit. Prin urmare, Curtea declară aceste capete de cerere admisibile. În conformitate cu decizia sa de examinare a fondului cauzei împreună cu admisibilitatea acesteia (Articolul 29 § 3 din Convenție - a se vedea mai sus § 4), Curtea va proceda direct la examinarea fondului acestor plîngeri.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 3 DIN CONVENȚIE

A. Declarațiile părților

56. Reclamantul a susținut precum că dînsul a fost supus relelor tratamente de colaboratorii A.R. și A.P., precum și de un al treilea polițist care a rămas neidentificat. Urmare a tergiversării investigației și a procedurilor judecătorești, precum și urmare a aplicării incorecte a termenului de prescripție contrar prevederilor legale, autoritățile i-au permis eschivarea de la răspundere penală a lui A.P. La fel, reclamantul nu a obținut o compensație corespunzătoare și în continuare poate pretinde de a fi victima violării Articolului 3 din Convenție. Mai mult decît atît, procuratura și instanțele de judecată au întreprins toate măsurile posibile pentru a tergiversa procedurile și de a proteja colaboratorii de poliție de la răspundere. Reclamantul a pretins precum că a fost amenințat de persoane anonime întru retragerea plîngerii sale. La fel s-a pretins precum că reținerea lui din 26 septembrie 2001 a avut loc urmare a indicațiilor ofițerului de poliție Adajii, care a fost chemat în procesul judiciar drept martor întru apărarea lui A.R. și A.P.

57. Nimeni din făptași nu a fost suspendat din funcție pe parcursul procedurilor și A.P. în continuare activează în poliție. Efectul preventiv a pedepsei prin urmare nici nu a existat, din momentul în care A.P. nu a fost împiedicat să-și continue activitatea în poliție, precum și deoarece cauza respectivă a servit un exemplu a modului de sancționare pentru rele

tratamente aplicate în poliție. Compensația oferită reclamantului a fost nu numai minoră în comparație cu seriozitatea încălcării drepturilor sale, dar și reclamantul a recepționat doar o mică parte din tranșele sumelor dispuse spre achitare, care nici nu au acoperit cheltuieli de tratament medical și plățile pentru serviciile avocatului.

58. Guvernul a susținut precum că rele tratamente ale reclamantului au fost obiectul unei investigații multilaterale care finalmente a rezultat în identificarea și pedepsirea făptașilor. Pedepsele aplicate colaboratorilor de poliție au fost proporționale gravității infracțiunilor comise de aceștia. La fel, legislația Moldovei face o distincție dintre infracțiuni ușoare, mai puțin grave, precum și grave, deosebit și excepțional de grave. Din momentul în care fapta imputabilă colaboratorilor de poliție a fost calificată parte din prima categorie, o pedeapsă de doi ani de zile închisoare aplicată la 22 aprilie 2002 a constituit o sancțiune potrivită. Casarea acelei sentințe a rezultat din intenția instanțelor naționale de a urmări respectarea drepturilor acuzațiilor potrivit Articolului 6 din Convenție, întru a le asigura cu o hotărâre judecătorească motivată.

59. Expirarea termenului de prescripție pentru atragerea la răspundere penală a fost una din cauzele încetării procesului în privința lui A.P. Totodată, acesta din urmă rămîne actualmente obligat să achite 15 000 lei drept compensație pentru reclamant. Sentința adoptată de instanțele naționale și-a atins scopul educativ în privința lui A.P., întru neocomiterea pe viitor unor asemenea fapte, precum și prin înștiințarea societății despre intoleranță față de asemenea infracțiuni.

B. Aprecieria Curții

60. După cum a susținut Curtea cu mai multe ocazii, Articolul 3 din Convenție consacră una dintre cele mai fundamentale valori ale societății democratice. Chiar și în cele mai dificile circumstanțe, cum ar fi lupta împotriva terorismului și a crimei organizate, Convenția interzice categoric tortura, tratamente ori pedepse inumane sau degradante. Spre deosebire de cea mai mare parte a clauzelor fundamentale ale Convenției și a Protocoalelor nr.nr. 1 și 4, Articolul 3 din Convenție nu conține nici o prevedere cu privire la excepții și nici o derogare de la acesta normă nu este permisă în conformitate cu Articolul 15 § 2, chiar și în cazul unei urgențe de interes public sub existența unui pericol pentru viața națiunii (vezi *Selmouni v. Franța* [GC], nr. 25803/94, § 95, ECHR 1999-V, și *Assenov and others v. Bulgaria*, 28 octombrie 1998, § 93 *Culegere de Hotărâri și Decizii* 1998-VIII).

1. Rele tratamente ale reclamantului și obligațiile pozitive a autorităților conform Articolului 3 din Convenție

61. Curtea notează că este indiscutabil între părți că reclamantul la 31 martie 2000 a fost supus relelor tratamente de colaboratorii de poliție A.R. și A.P. Proceduri penale au fost inițiate împotriva lui A.R. și A.P., care finalmente a fost încetată în privința lui A.R. din cauza decesului acestuia, iar în privința lui A.P. datorită expirării termenului de prescripție. Avînd în vedere natura tratamentelor aplicate reclamantului și nivelul de suferințe la care acesta a fost supus (a se vedea mai sus §§ 11 și 14), aceste acțiuni pot fi calificate doar drept acte de tortură în sensul Articolului 3 din Convenție. Încălcarea prevederilor sus-menționate va fi inevitabil constatată pînă cînd autoritățile nu vor redresa deplin prejudiciul cauzat reclamantului și pînă la momentul îndeplinirii obligațiilor pozitive conform prevederilor Articolului 3 întru investigarea și sancționarea celor responsabili pentru rele tratamente.

(a) Investigația relelor tratamente aplicate reclamantului

62. Curtea observă că în cauza *Bati and Others v. Turkey* (nos. 33097/96 and 57834/00, ECHR 2004-IV (extrase) a constatat:

“133. ... Cînd o persoană are o plîngere argumentată precum că a fost torturată în timpul în care se afla în miînele agenților de stat, noțiunea unui „remediu efectiv”, pe lîngă plata unei compensații corespunzătoare cu prejudiciul cauzat și fără a afecta alte remedii naționale disponibile, totodată include și o investigație multilaterală și eficientă. Felul investigației care va corespunde acelor cerințe va depinde de mai multe circumstanțe. Oricum, indiferent de metoda de investigare, autoritățile urmează să acționeze cît de repede posibil după ce plîngerea a fost depusă. Chiar dacă, strict vorbind, nici o plîngere nu a fost făcută, investigația urmează să înceapă din momentul în care există indici suficienți de clari că tortura sau rele tratamente au fost aplicate. (a se vedea printre alte imperative, *Özbey v. Turkey* (dec.), no. 31883/96, 8 martie 2001; [...]). Autoritățile urmează să ea în considerație specificul situației vulnerabile a victimelor torturii și faptul că persoanele care au suferit urmare a gravelor rele tratamente de obicei nu sunt dispuși sau dornici să formuleze o plîngere (a se vedea *Aksoy v. Turkey*[, hotărîrea din 18 decembrie 1996, *Culegere de Hotărîri și Decizii* 1996-VI,] pp. 2286-87, §§ 97-98).

...

136. Este incontestabilă condiția promptitudinii și urgenței rezonabile care se implică în acest context. O reacție promptă a autorităților prin investigarea alegerilor de rele tratamente poate fi, în general, considerată drept esențială întru menținerea încrederii publice în faptul respectării de către autorități a normelor de drept și prevenirea oricărei presupunerii de toleranță și accețiune tacită a acțiunilor ilicite. (a se vedea printre alte imperative *Indelicato v. Italy*, no. 31143/96, § 37, 18 Octombrie 2001, și *Özgür Kılıç v. Turkey* (dec.), no. 42591/98, 24 Septembrie 2002). Din momentul în care pot exista obstacole sau dificultăți care împiedică evoluția investigației într-un caz particular, în general poate fi considerată drept esențială începerea promptă a unei investigații în scopul de a menține încrederea publică în faptul respectării de către autorități a normelor de drept și prevenirea oricărei presupunerii de toleranță și accețiune tacită a acțiunilor ilicite. (a se vedea , *mutatis*

mutandis, Paul and Audrey Edwards v. the United Kingdom, no. 46477/99, § 72, ECHR 2002-II).”

63. Revenind la circumstanțele prezentei cauze, Curtea notează precum că procurorul a dispus efectuarea examinării medico-legale a reclamantului în ziua în care acesta a fost maltratată, și anume la 31 martie 2000 (a se vedea mai sus § 12). Ignorând la aceste indicații, reclamantul a fost adus la medic-legist doar la 03 aprilie 2000 (a se vedea § 14). Nici autoritățile naționale, nici Guvernul nu a oferit nici o explicație cu privire la întârzierea respectivă. Aceasta este incompatibilă cu obligația unei investigații prompte deoarece există riscul că dovada relilor tratamente să dispară din cauza vindecării leziunilor și încetării acestora în timp.

64. Mai mult decât atât, după ce rele tratamente aplicate reclamantului au fost confirmate de expertul medic-legist la 03 aprilie 2000, urmărirea penală nu a fost totuși inițiată împotriva lui A.R. și A.P. decât la 15 iunie 2000 (a se vedea mai § 17). De asemenea, nici o explicație a acestei tergiversări mai mult de două luni, la fel nu a fost adusă.

65. Potrivit reclamantului încă o persoană, al cărei identitate inițial nu a fost cunoscută, a participat la maltrătarile lui din 31 martie 2000. A.P. personal a confirmat într-o declarație că o altă persoană a fost prezentă la „chestionarea” reclamantului. (a se vedea mai sus § 16). Ulterior, reclamantul l-a recunoscut pe R.B. ca fiind acea a treia persoană care l-a maltratată pe 31 martie 2000 și, respectiv, reclamantul a solicitat punerea acestuia sub acuzație. Oricum, reclamantul nu a beneficiat de nici o reacție la solicitarea sa și nici o investigație nu a fost inițiată (a se vedea mai sus § 28).

66. Suplimentar, reclamantul nu a fost în permanență informat despre cursul investigației împotriva lui A.R. și A.P. De exemplu, dînsul nu a fost prompt informat despre încetarea acestor proceduri, care a avut loc la 21 septembrie 2000 și luat cunoștință cu această soluție doar după propriile sale insistențe și adresarea din 21 noiembrie 2000 (a se vedea mai sus § 19).

67. Finalmente, Curtea notează că investigația și procedurile penale împotriva făptașilor au durat aproximativ șase ani de zile între 15 iunie 2000 și 26 martie 2006.

68. Prin urmare rezultă că investigația în prezenta cauză a fost inițiată cu o întârziere nejustificată și, împreună cu proceduri penale, a fost foarte tergiversată; reclamantul nu a fost ținut să fie informat despre mersul acesteia și nici o investigație nu a fost inițiată asupra încă unei persoane, R.B., care l-a maltratată pe reclamant. Curtea consideră fiecare din acele menționate deficiențe drept fiind incompatibile cu obligațiile procedurale conform Articolului 3 asumate de Statele Membre la Convenție.

69. Reieșind din cele expuse, reclamantul în continuare poate să pretinde să fie victimă unei violări a drepturilor sale și respectiv obiecția preliminară a Guvernului urmează a fi respinsă.

(b) Efectul preventiv al interdicției relexor tratamente

70. Curtea accentuează că în cauza *Okkallı v. Turkey* (no. 52067/99, § 65, ECHR 2006-XII (extrase) a constatat:

“... cerința procedurală a Articolului 3 depășește faza preliminară de investigare atunci cînd ... investigația devine o acțiune juridică adusă în fața instanțelor naționale: procedurile în întregime, incluzînd și faza examinării judiciare, urmează să corespundă standardelor cu privire la interzicerea torturii stipulate de Articolul 3. Acest fapt înseamnă că instanțele naționale judecătorești nici într-un caz nu trebuie să accepte că orice suferință fizică și psihică cauzată să rămînă nesancționată. Respectiva condiție este esențială întru susținerea și întru menținerea încrederii publice în ordinea de drept, precum și întru prevenirea oricăror presupuneri de toleranță și accepțiune tacită a acțiunilor ilicite (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Öneryıldız v. Turkey* [GC], no. 48939/99, § 96, ECHR 2004-XII).”

71. În prezentă cauză reclamantul a pretins că autoritățile au urmărit să eschiveze făptașii de la răspundere și au făcut puțin pentru a-l compensa pentru suferințele cauzate lui.

72. Curtea notează că nici unul din cele trei persoane acuzate de rele tratamente ale reclamantului nu au fost finalmente pedepsite de comiterea acestei infracțiuni. Unul din aceștia a decedat și prin urmare nu putea fi pedepsit, alegațiile împotriva lui R.B. nu au fost niciodată examinate de procurori și de instanțe, iar A.P. a fost eliberat de orice răspundere datorită prescrierii.

73. Cu referință la ultimul aspect Curtea reiterează jurisprudența sa, conform căreia (a se vedea *Abdulsamet Yaman v. Turkey*, no. 32446/96, § 55, 2 noiembrie 2004):

“cînd un reprezentant al statului a fost acuzat de infracțiuni prin aplicarea torturii și relexor tratamente, este extrem de important pentru asigurarea unui „remediu eficient” că procedurile penale și condamnarea acestuia să nu fie prescrisă sau să fie pasibilă amnistierii, precum și grațierea să nu fie admisibilă. Curtea de asemenea subliniază importanța suspendării din funcție a reprezentantului statului în timpul investigației și judecării cauzei sale, precum și destituirea acestuia din funcție din momentul în care acesta a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii imputate (a se vedea Concluzii și Recomandări al Comitetului ONU împotriva torturii: Turcia, 27 mai 2003, CAT/C/CR/30/5).”

74. În prezenta cauză instanțele naționale au constatat că reclamantul a fost supus relexor tratamente, și Guvernul, în propriul său raport către Comitetul Națiunilor Unite împotriva Torturii, le-a caracterizat drept o tortură (a se vedea mai sus § 43). Concluziile medico-legale au confirmat cauzarea leziunilor anale și traume ale capului reclamantului, care corespundeau întru totul cu declarațiile acestuia despre maltratările aplicate lui și violarea cu o sticlă. Toate acțiunile respective au fost comise întru obținerea unor declarații de autodenunțare. Pentru Curte aceste fapte pot fi calificate exclusiv sub aspectul torturii în sensul Articolului 3 din Convenție. În aceste circumstanțe omisiunea de a iniția urmărirea penală sub aspectul infracțiunii prevăzute de Articolul 101/1 din Codul penal

(tortură), fără nici o explicație fiind aleasă fapta penală mai blândă (prevăzută de Articolul 101 – cauzarea de leziuni corporale), constituie o măsură insuficientă pentru asigurarea efectului preventiv al legislației destinate întru reglementarea problemei relelor tratamente.

Curea crede că efectul preventiv al legii, în special destinate combaterii fenomenului torturii, poate fi asigurat doar atunci când normele acestea vor fi aplicate atunci când circumstanțele specifice cer aplicabilitatea lor, cum și a fost în prezenta cauză.

75. Mai mult decât atât, A.P. nu a fost niciodată suspendat din funcția sa. Investigarea și procedurile în fața instanțelor au durat mult timp, fapt care a servit principala cauză de intervenție a termenului de prescripție. La fel, conform prevederilor Articolului 46 din Codul penal (a se vedea mai sus § 41), Articolele 101 și 101/1 se prescriu pentru o perioadă de cinci și zece ani respectiv. Astfel, prin refuzul întru aplicarea Articolului 101/1 din Codul penal asupra circumstanțelor prezentei cauze (a se vedea următorul paragraf), autoritățile naționale prin utilizarea unui termen de prescripție mai mic au permis eschivarea de la răspundere penală a lui A.P.. Indiferent de aceasta nici o prescripție nu trebuie să fie aplicată actelor de rele tratamente din partea unui agent statal (a se vedea mai sus § 73).

76. Curtea la fel notează asupra poziției Ministerului Afacerilor Interne, care deși a fost informat despre rezultatele vizitei CPT, a statuat oricum că „nu a fost în cunoștință de cauză despre recurgea la alte metode inumane de interogare a persoanelor aflate în detenția poliției” (a se vedea mai sus § 44). Curtea de asemenea observă recunoașterea lipsei de eforturi de a institui metode moderne de investigare (a se vedea mai sus § 45) și o întârziere suficient de durabilă în adoptarea Codului de etică a colaboratorului de poliție (care a fost adoptat mai mult de patru ani după ce CPT a indicat asupra necesității elaborării acestuia, a se vedea mai sus § 45).

77. Curtea notează cu mare îngrijorare considerațiunea Guvernului precum că în Moldova tortura este considerată o „infrațiune medie” în comparație cu alte tipuri de infrațiuni, astfel determinând pedepse diminuate (a se vedea mai sus § 58). Această poziție este absolut incompatibilă cu obligațiile rezultate din Articolul 3 din Convenție care consideră tortura o crimă extrem de serioasă. Împreună cu alte deficiențe menționate în paragrafele 72-76 *supra*, aceasta confirmă omisiunea autorităților Moldovei de a denunța definitiv practicile de rele tratamente în organele coercitive ale statului și adaugă impresia că legislația adoptată întru prevenirea și pedepsirea actelor de rele tratamente nu își atinge deplin efectul său preventiv. Concluzia respectivă este susținută și de faptul că A.P. continue să activeze în organele poliției, precum și de faptul acordării unei compensații bănești neînsemnate pe care ultimul urmează să o achite în rate, deși nu există nici o evidență că executorul judecătoresc a încercat să identifice careva proprietăți asupra lui A.P. În esență, prezenta cauză nu creează nici o impresie de prevenire a unor violări similare pe viitor, dar

viceversa constituie un exemplu unei veritabile scutiri de pedeapsă pentru rele tratamente în cadrul organelor de ocrotire a normelor de drept.

(c) Concluzie

78. Curtea găsește precum că reclamantul nu numai că a fost subiectul torturii în custodia poliției, dar și constată că autoritățile au omis să ofere o redresare corespunzătoare prin omisiunea sa de a investiga adecvat, într-un termen rezonabil, rele tratamente aplicate reclamantului, precum și prin neasigurând efectul preventiv a normelor de lege.

Respectiv obiecția preliminară a Guvernului cu privire la pretinsa pierdere a statutului de victimă din partea reclamantului, urmează a fi respinsă.

79. Astfel, a avut loc violarea Articolului 3 din Convenție.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

80. Articolul 41 din Convenție prevede:

“Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu moral

81. Reclamantul a pretins 20 000 Euro pentru compensația prejudiciului moral cauzat. Dînsul a pledat precum că a suferit urmare a relexor tratamente și în continuare are probleme cu sănătatea necătînd la vîrsta tînră, precum că nu a beneficiat de o investigație eficientă, la fel precum că a fost amenințat de făptași și împiedicat de aceștia să-și apere interesele în cursul procesului penal. Suma acordată lui la nivel național (în valoare de 15 000 lei echivalent a 997 Euro la momentul respectiv) a fost complet disproporționată cu suferințele sale și tergiversări avute loc, și acele mici plăți pe care el le-a recepționat din totalul sumei doar au adăugat în umilirea sa.

82. Guvernul nu a fost de acord și insistat asupra lipsei oricărei violări a Articolelor din Convenție și respectiv reclamantul nu poate pretinde compensarea prejudiciilor. În orice caz sumele solicitate de reclamant sunt considerate exagerate și abuzive. Comparativ cu alte cauze la care reclamantul a făcut referințe, în prezenta speță instanțele naționale au găsit violarea drepturilor reclamantului și i-au oferit acestuia compensații.

83. Curtea reiterează constatările sale în sensul nu numai a relexor tratamente aplicate reclamantului de colaboratorii de poliție, dar și în ce privește nerespectarea obligațiilor pozitive a Statului, conform Articolului 3

din Convenție, vizavi de calitatea investigației relor tratamente ale reclamantului și omisiunea autorităților naționale de asigurare a efectului interdicției legale a relor tratamente. Curtea a constatat că maniera în care autoritățile naționale l-au tratat pe reclamant în cursul și după procedurile penale împotriva celor doi făptași, inclusiv lipsa oricărei investigații împotriva celui de al treilea colaborator de poliție, doar au adăugat suferințe reclamantului. În lumina celor expuse Curtea acceptă în totalitate pretențiile reclamantului cu privire la prejudiciul moral.

B. Costuri și cheltuieli

84. Reclamantul a pretins 3 150 Euro pentru cheltuieli judiciare. Dînsul s-a referit la lista explicită a orelor lucrate de cei trei avocați în cauza sa, conform căreia dînșii au lucrat asupra cazului 35 de ore pentru plata pentru fiecare oră la rata de 90 Euro. La fel reclamantul a inclus și copia recomandărilor Baroului Avocaților din Moldova din 29 decembrie 2005, conform căreia plata avocaților pentru asistența acordată în fața instanțelor internaționale constituie între 40 Euro și 150 Euro pentru o oră, sau 1000 Euro și 15 000 pentru cauza în întregime.

85. Guvernul a susținut precum că nici o compensație pentru costuri și cheltuieli nu poate fi acordată, deoarece reclamantul nu a prezentat copia contractelor cu avocații săi. La fel, Guvernul a contestat numărul de ore pretinse a fi lucrate asupra cazului și au considerat rata *per* oră exagerată.

86. În prezenta speță, referindu-se la lista cu descifrarea orelor de lucru, prezentată de reclamant, avînd în vedere complexitatea cauzei, Curtea acordă 2 500 Euro cu titlu de costuri și cheltuieli, exceptînd 850 Euro pentru asistența juridică garantată de Consiliul Europei, împreună cu toate taxele care pot fi percepute.

C. Penalități

87. Curtea consideră oportun ca penalitatea de întîrziere să fie bazată pe rata minimă a dobînzii Băncii Centrale Europene, la care să se adauge trei procente.

DIN ACESTE CONSIDERENTE, CURTEA ÎN UNANIMITATE

1. *Examinează împreună cu fondul cauzei* obiecția preliminară a Guvernului cu privire la pierderea statului de victimă din partea reclamantului;

2. *Declară* admisibile capetele de plîngere sub aspectul Articolului 3 și *respinge* obiecția preliminară a Guvernului;
3. *Hotărăște* că a avut loc violarea Articolului 3 din Convenție;
4. *Hotărăște*
 - (a) că Statul reclamat va achita reclamantului, în decurs de trei luni de la data la care prezenta hotărîre va deveni definitivă, potrivit Articolului 44 § 2 din Convenție, suma de 20 000 Euro (douăzeci mii euro) cu titlu de prejudiciu moral și 1 650 Euro (una mie și șase sute cincizeci euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, sume care urmează să fie convertite în valuta națională a statului reclamat la rata de schimb aplicabilă la data executării, plus orice taxă care poate fi încasată;
 - (b) că din momentul expirării termenului mai sus menționat de trei luni pînă la achitarea efectivă a sumei respective, statul reclamat va achita o dobîndă egală cu rata minimă a dobînzii de împrumut a Băncii Centrale Europene, plus trei procente;
5. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Întocmită în limba engleză și notificată în scris la 05 ianuarie 2010, în conformitate cu articolul 77 § 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Fatoș Aracı
Grefier adjunct

Nicolas Bratza
Președinte